

ZWOLLEI HARANGSZÓ

VII. évf. 2024/9-10

Az Almere-Amersfoort-Heerenveen-Leeuwarden-Groningen-Assen-Steenwijk-Kampen és Zwolle környékén élő magyar protestánsok gyülekezeti híradója.

A „Zwollei Harangszót” a Presbitérium megbízásából szerkeszti: dr. Hermán M. János, Rostás Kriszta, Szilágyi Árpád, Szomor Attila, Téglásy Sándor és Urbán Ákos.

Szerzők, munkatársak: Albertje Alkema-ten Hoeve, Dr. Békefy Lajos, Van Bolhuis-Szabó Emőke, Csanády Ágnes, Deuten-Makkai Réka, Sylvia Driessen, Kelemen Attila Csongor, Kiss-Endre József, Kiss Judit, Kiss-Szászi Tünde, Marci Márió, Millisits Máté, Sólyom Uzonka Lilla, Szilágyi Árpád.

„Áldom az URat mindenkor, állandóan őt dicséri szám. Az ÚRral dicsek-szik lelkem. Hallják ezt az alázatosak, és örülnek. Hirdessétek velem az ÚR nagyságát, magasztaljuk együtt az ő nevét! Az ÚRhoz folyamodtam, és ő meghallgatott, megmentett mindattól, amitől rettegettem. Öröme derülnek, kik rátekinenek, nem pirul az arcuk. Kiáltott a nyomorult; az ÚR meghallgatta, és minden bajából kiszabadította. Az ÚR angyala őrt áll az istenfélők mellett, és megmenti őket. Érezzétek, és lássátok, hogy jó az ÚR! Boldog az az ember, aki hozzá menekül...” Zsolt 62,2-7

AZ ÉLŐ IGE ÉVE
— 2024 —

Istentiszteleteinkre és a szeretetvendégségekre mindenkit tisztelettel várunk!

Családlátogatást a híveink kérésére végzünk a szolgatársaink bevonásával, Hollandia egész területén. Egyházközségünk vezető lelkésze: drs. Kelemen Attila Csongor. Missziói lelkipásztor: dr. Hermán M. János nyugalmazott lelkész. Bekebelezett lelkész: Sólyom Uzonka Lilla, aki az új vianeni gyülekezetben végzi a szolgálatokat. Egyházközségünk hivatali ügyvitelét dr. Hermán M. János intézi. Presbiterek: Urbán Ákos gondnok, Rostás Kriszta Timea, Szilágyi Árpád, Tárnok Eszter Lídia és Truczka József. Diakónusok: Bodor József, Berekméri Filep Annamária, Czibalmos Klára, Marci Márió és Truczka Adrienn. Gyermekfoglalkozás: Rohaan Éva vallásnár --- Orgonista: dr. Robert Helder. Gyermekfoglalkozások vezetője: Rohaan Éva vallásnár. Webmester: Téglásy Sándor. Olvasószerkesztő: Téglásy Sándor. Grafikai szerkesztő: Szomor Attila. A Zwollei Magyar Református Egyházközség istentiszteleteinek a helye: Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, Zwolle Info: jhermanm@gmail.com

Facebook:

<https://www.facebook.com/refistentiszteletzwolleban>

Honlap: <https://zwolleireformatus.nl/-->

Zwollei Harangszó: <https://zwolleireformatus.nl/zwollei-harangszo/>

REFORMÁCIÓ
ÜNNEPÉN, 2024
OKTÓBER 31-ÉN
Isten ajándékára
embékeztessen
bennünket az Ige:
„Hiszen kegyélemből
van üdvösségetek
hit általa, és ez
nem töledek van:
Isten ajándéka; nem
csebekedetékért,
hogy senki se
dicsekedjék.” –Efézus
2,8-9

Igazán Református
Keresztyén egyház
ott van, ahob az
éő Ige összeköt
bennünket. Ha az
Isten veünk, kicsoda
eblenünk!

A Magyarországi
Református
Egyházban

a 2024. esztendő az
ÉLŐ IGE éve

ERŐS várunk nekünk
az Isten!

ZWOLLE --- Igehirdetések szolgálati rendje 2024 folyamán a Zwollei Református Egyházközségben**Január 14. Szolgál nt. Kelemen Attila Csongor****Január 28 Groningen. Hegedűs Csaba és Hermán M. János****Február 11. Szolgál nt. Kelemen Attila Csongor****Március 10. Szolgál nt. Hegedűs Csaba– Közgyűlés: Hermán M. János****Március 31. - Húsvét I. Napja – Úrvacsoraosztás - Szolgál nt. Kelemen Attila Csongor****Április 14.-Presbiteri gyűlés – Istentisztelet. Szolgál nt. Kelemen Attila Csongor****Május 12. Anyák napja– Istentisztelet. Szolgál nt. Kiss Szabolcs****Május 19. - Pünkösd I. napja Igét hirdet: dr. Hermán M. János****Június 9.- Szolgál dr. Margriet Gosker, Venlo****Június 23 Szabadtéri istentisztelet – Zeist Hegedűs Csaba****Július 14. Szolgál nt. Kelemen Attila Csongor****Augusztus 11. Szolgál nt. Kelemen Attila Csongor****Augusztus 25 Hága. Sólyom Uzonka Lilla, ökuménikus istentisztelet. Szentegyházi Gyermekfilharmónia****Szeptember 8. Hermán M. János****Október 13. Kelemen Csongor****November 10. Lészai Róbert****December 8. Kelemen Csongor és Hermán M. János****Decembert 15. Missziói konferencia. Vendég igehirdető****December 26 - Karácsony II. napja Kelemen Csongor***A kárpátaljai gyülekezetek számára is hirdetünk gyűjtést. Bankszámlánkra is lehet adományt küldeni!**Bankrekening: NL46 INGB 0006 936050, Hongaarse Protestantse Gemeente, Zwolle*

Zwollei istentisztelet résztvevői 2024. szeptember 8. Fotó: Kiss-Szászi Tünde

VIANEN ---Szolgálati rend az Új Vianeni Gyülekezetben

A Vianen környéki hívek kérésére és a Zwollei Egyházközség megbízásából hirdeti Isten igéjét Sólyom Uzonka Lilla. További tájékoztatás Sólyom Uzonka Lilla lelkipásztornál. Email: s.uzonka@gmail.com / Tel: +31 6 199 86 225

Helyszín (NEM A MAGYAR OTTHON, mert az nagy sajnálatunkra jelenleg használhatatlan), hanem: Vianen, Langeweg 6b (Sportpark Blankensteijn, BOM gebouw)

Szolgálattévő lelkipásztor: nt. Sólyom Uzonka Lilla
Istentisztelet kezdete: 13.30

A 2024-re tervezett dátumok: január 28; február 25; március 24; április 28; május 26; június 23-elmarad; szeptember 22; október 27. és december 1.

Zwollei istentisztelet résztvevői 2024. október 13.

Az elfeledett reformátor - Zwingli emlékezete Magyarországon

Kálvin János genfi reformátorra emlékezünk a születése ötszázadik és a halála négyszázötvenedik évfordulója közötti években (2009–2014). A másik nagy svájci reformátorról, a zürichi Zwingli Ulrichról azonban alig esik szó. Bár nem olyan szép, kerek évfordulója lesz idén, mint genfi társának a jelzett években, de annak apropóján, hogy négyszáznyolcvan évvel ezelőtt, 1531. október 11-én halt meg a svájci katolikus kantonok ellen vívott kappeli csatában, Millisits Máté művelődéstörténészt a reformátor emlékezetkultúrájáról kérdeztük.

Az első reformátor?

A fiatal doktorandusz, aki évek óta kutatja Zwingli emlékezetének magyarországi jelenlétét, elfeledett reformátornak tartja a zürichi prédikátort. Pedig hatása jóval Kálviné előtt, szinte Lutherével egy időben kimutatható hazánkban. Már 1523-ban törvény született Luther, 1527-ben pedig rendelet Zwingli és a bázeli Oecolampadius tanainak követői ellen. Ezek az intézkedések hatástalanok maradtak. Jelzi ezt az is, hogy a harmincas és a negyvenes években újabb rendeletek követték ezeket. Zwingli hatása csak akkor veszített jelentőségéből Magyarországon, amikor utóda, Bullinger Henrik 1549-ben az úrvacsora

kérdésében megegyezett Kálvinnal, és így egyesült a reformáció zürichi és genfi ága, majd ennek szellemében megszületett a második helvét hitvallás. Millisits Máté meglátása szerint minden elfeledettsége ellenére életének helyszínein túl a magyar reformátusok között él leginkább Zwingli Ulrich emléke. A német ajkú Svájcban kívül csak a reformáció mellékalkajaként emlékeznek rá. Pedig Zwingli úgy tartotta, hogy előbb lett reformátor, mint maga Luther. Tevékenységének kezdetét 1516-tól számolta, amikor a híres svájci búcsújáróhely, Maria-Einsiedeln papja lett. Itt szót emelt a szentképek tisztelete, a búcsújárások és a búcsúcédula-árusítás ellen, majd bátor fellépésének köszönhetően 1519-ben innét hívta meg Zürich népe főtemploma, a Grossmünster lelkipásztorának.

Az emlékezet kezdetei

A magyar reformátusságban először a 19. század közepén ébredt fel a Zwinglire emlékezés igénye. Idősebb Révész Imre debreceni lelkész és egyháztörténész az 1850-es években már kimondottan kereste a reformátorhoz kötődő emlékeket. Meglátogatta az 1531-es kappeli csata helyén felállított emlékkövet is, amelynek latin és német nyelvű feliratát a Bach-korszak egyetlen protestáns sajtóorgánuma, a Protestáns Kalendárium közölte. Ugyanennek az évkönyvnek egy másik számában, ahol több reformátor életét is ismertették, fél oldalon

Az 1931-es emléktábla Zwingli és Kálvin portréjával

helyet kapott egy rövid Zwingli-életrajz és egy portré. Már az 1860–70-es évekre tehető, amikor könyvkiadók metszetgyűjteményeket adtak ki a reformáció nagy alakjairól. Bár Zwingliről ilyen képet még nem talált a kutató, a korabeli újsághirdetésekből kiderül: a többiek mellett róla is rendelhettek ilyen metszeteket az érdeklődők. A romantika korának hőskultusza idején ebben nem volt semmi különös, az emberek keresték az eszméhez a személyt – magyarázza meg a jelenség kultúrtörténeti hátterét Millisits Máté, aki szerint (Lutherrel, de akár Kálvinnal szemben is) Zwingli esetében még ebben az időszakban sem beszélhetünk kultusszá, azaz kultikus tiszteletté váló emlékezetkultúráról.

Hősi halál vagy értelmetlen áldozat?

Zwingli általában születésének és halálának évfordulóin kapott kitüntetett figyelmet. Magyar nyelvű életrajza is először az előbbi négyszáz éves jubileumán, 1884-ben jelent meg. A legjelentősebb magyarországi ünnepekre pedig halála négyszázadik évfordulóján, 1931-ben került sor, amikor a Debreceni Református Kollégium falán egy őt és Kálvint ábrázoló, köztérre néző emléktáblát avattak a tiszteletére.

A táblaavatással egy időben zajlott az Országos Presbiteri Szövetség nagygyűlése, ahol több előadás is elhangzott a zürichi reformátorról. A Protestáns Szemle pedig az év novemberében egy Zwingli-emlékszámmal jelentkezett, amelynek szerzői között nemcsak reformátusok, de Pröhle Károly személyében egy evangélikus teológus is szerepelt. Mint Millisits Mátétól megtudjuk, az ő tanulmánya azért érdekes, mert Zwingli halálára – Lutherrel ellentétben – nem az úrvacsorával kapcsolatos nézetei miatti isteni büntetésként, hanem pusztán egy svájci belharc értelmetlen következményeként tekintett. A szerző azonban még így is más álláspontot képviselt, mint református szerzőtársai: ők ugyanis a reformáció ügyéért hozott hősi áldozatként tekintettek a Kappelben történetekre. A következő nagyobb magyarországi Zwingli-emlékezést születésének ötszázadik évfordulóján, 1984-ben tartották, amikor tárgyi emléket nem avattak, de a Doktorok Kollégiuma Debrecenben megtartott konferenciáján külön szekciót szenteltek a reformátor emlékének. A szimpóziumra külföldi kutatókat is meghívtak. Közöttük volt Ulrich Gäbler osztrák evangélikus teológus is, akinek a Kálvin Kiadó által 2008-ban megjelentetett korszerű Zwingli-életrajza jelentősen hozzájárul a reformátor emlékének ápolásához.

Megvalósulásra váró álmok

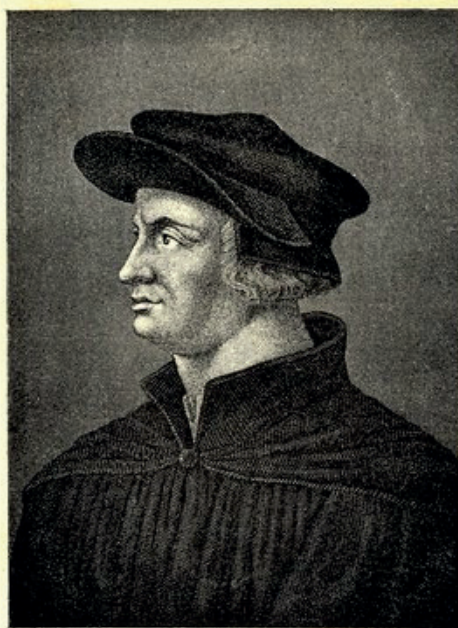
Zwinglire mint mellékszereplőre azért máskor is juttott figyelem. Kálvin születésének és a reformáció elindulásának négyszázadik évfordulóján, azaz 1909-ben és 1917-ben vele is foglalkoztak cikkek, tanulmányok. Sőt Horvay János szobrászművész a reformáció genfi emlékműve pályázatára készített pályaművén

– bár mellékszereplőként, de – teljes alakban ábrázolta Zürich reformátorát. Az alkotás, bár pozitív hazai és nemzetközi visszhangot kapott, nem nyert, így Zwingli – Lutherhez hasonlóan – csak egy emlékkövet kapott a száz méter hosszú genfi emlékmű egyik végén. Ha Varga László nyugalmazott kecskeméti református lelképásztornak, parlamenti képviselőnek sikerül valóra váltania régi álmát, és Horvay János alkotása valamikor megvalósulhat, a zürichi prédikátornak a német nyelvterületen kívül csak hazánkban lesz egészalakos szobra. A genfi kiírásra érkezett magyar pályamű kisméretű bronz öntvénye addig is a budapesti teológia épületében látható. Bár a negyvenes években eljutott a megvalósításig, a hetvenes években a kommunizmus áldozata lett a budapesti Lónyay Utcai Református Gimnáziumnak a magyar reformáció történetét bemutató freskója. Ezen Kálvin és Luther fogja közre a fényességet árasztó Szentírást, a genfi reformátor mögött pedig Zwingli látható. A Lónyayis öregdiákok célja a falfestmény rekonstrukciója. **Zwingliánus-e a magyar kálvinizmus?**

Zwingli reformátori tanítása több ponton eltért mind Luther, mind Kálvin gondolkozásától – válaszolja kérdésünkre Márkus Mihály nyugalmazott dunántúli püspök, egyháztörténész. Sajátos álláspontja volt Zwinglinek például a vagyon tekintetében. Szerinte minden Istené, az ember csak „vagyonkezelő”. Az állami felsőség pedig „Isten eszköze a te javadra” – megkérdőjelezhetetlen bibliai tanítás ez a zürichi prédikátornál. A Kálvinnál megjelenő ellenállási jog fel sem merült Zwinglinél, azonban a magyar történelem zivataros századaiban a genfi reformátornak a vagyonról és a kötelességét nem vállaló állami felsőséggel szembeni ellenállásról mondott tanításai háttérbe szorították a zürichi prédikátor gondolatait. Lutherrel markáns véleménykülönbségük az úrvacsora felfogásában volt. Zwinglinél ugyanis – a szerzetési ige „ezt cselekedjétek az én emlékezetemre” parancsa alapján – az úrvacsora emlékvacsora, így semmilyen módon nincs benne jelen Krisztus. Kálvin a „titokzatos egyesülés Krisztussal” gondolatát csak később, már Zwingli halála után fogalmazta meg az Institutio 1536-os első kiadásában. Bár Kálvin ebben a kérdésben megegyezett Zwingli utódával, Bullingerrel, Márkus Mihály úgy véli: a magyar reformátusok úrvacsorai gyakorlatában az emlékjelleget mai napig érzékelhető, ami áttételesen zwingliánus örökségnek tekinthető.

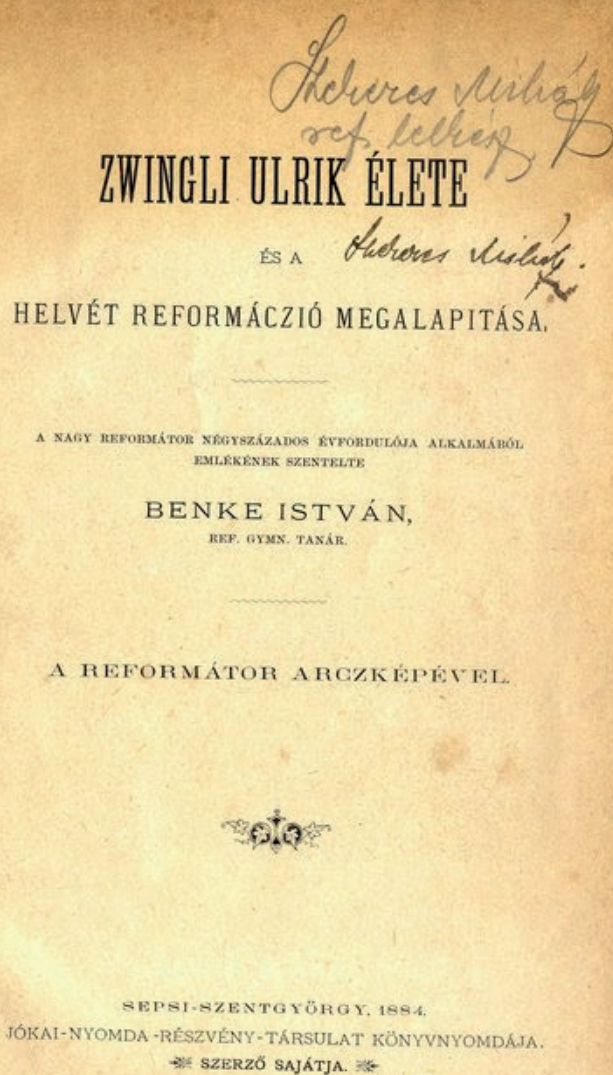
Szöveg: Kiss Sándor, Fotó: Millisits Máté

Zsindely Endre, Zwingli európai hírű magyar kutatója Zsindely Endre (1929–1986) jogi tanulmányai után iratkozott be a Budapesti Református Theologiai Akadémiára, ahol 1953-ban szerzett diplomát. Három év múlva súlyos beteg lett, ami élete végéig tolószékhez kötötte. Svájci gyógykezelése oly mértékű javulást eredményezett, hogy 1961-ben a

ZWINGLI ULRİK.

— Szül. 1484. jan. 1.; megl. 1551. okt. 11. —

zürichi egyetemen egyháztörténeti doktorátust szerzett. Ezután az Egyházak Világtanácsának Bossey-i Ökumenikus Intézetében tanult, majd a schaffhauseni Staatsarchivban végzett egyháztörténeti és magyar irodalomtörténeti kutatómunkát. Széleskörű ismereteinek és kiváló nyelvtudásának köszönhetően kiemelkedő eredményeket ért el a magyarországi reformáció svájci kapcsolatainak és a svájci reformátorok magyarországi összeköttetéseinek vizsgálatában. Részt vett az 1880-as évek óta aktívan folyó svájci Zwingli-kutatásban. A reformátorról magyar nyelven megjelent tanulmányai közül a Zwingli hatása Skóciától Magyarorszáig a reformáció századában és a Zwingli teológiája, különös tekintettel úrvacsoratanára címűt érdemes kiemelni.

Zwingli születésének négyszázadik évfordulóját számos ünnepi istentisztelet megtartása mellett három, a zürichi reformátorról szóló könyv megjelenésével ünnepelte a magyar reformátusság. Az évfordulón magyar nyelven kiadott Zwingli-életrajzok közül Benke István (1849–1915) munkája ismerteti legrészletesebben a svájci reformációt elindító fiatal pap életét. A szerző 1881 és 1901 között a Sepsiszentgyörgyi Református Székely Mikó Kollégium vallástanáraként dolgozott. Művének címe: Zwingli Ulrik élete és a helvét

reformatio megalapítása. A nagy reformátor négyszázados évfordulója alkalmából emlékének szentelve. A könyv száznyolcvanhárom oldalon, hét fejezetben mutatja be a reformátor munkásságát. A kiadványban egyetlenegy ábrázolás található. Zwingli félalakos profilportréja a címlappal szembeni oldalon látható. A műalkotáson egy magabiztos fiatalember képe jelenik meg előttünk.

Millisits Máté-írása. Online elérhető: reformatus.hu

StiHon Alapítvány programjai: Bábelőadások Körforgás és Vackor címmel

Kedves Szülők, Gyerekek! Szeretettel ajánlom figyelmetekbe szeptemberi programunkat

Színház kicsiknek és nagyobbaknak!

Az Aranyszamár Bábszínház érkezik hozzánk, mindjárt két programmal is: a Körforgás c. előadás a kisebbeknek szól, a nagyobbakat Vackor várja.

Körforgás: 0-5 éves korig

Egy varázslatos utazásra hívunk Benneteket, a hangok világába, ahol szavak nélkül is működik a Csoda... összeér az ősi múlt és a jelen-a zene, a ritmus segítségével. Szöveg nélküli, hangokra, ritmusokra, zenére épülő babaelőadás.

Az előadás végét közös játékkal zárjuk a gyerekekkel, szülőkkel.

Istentiszteletre és presbiteri gyűlésre szóló meghívó

Vackor: 4-10 éves korig

Vackor, a pizsén-pisze kölyökmackó kalandjai az iskolában és a nagyvárosban. Kiderül, hogy a nagyváros téeényleg nagy, a fagyaltfőzés pedig kemény munka, de minden könnyebb, ha az ember-illetve a mackó-barátokra talál.'

Pontos részleteket a plakáton, illetve a www.rendezvenyek.nl, vagy a Magyar Rendezvények Hollandiában Facebook oldalán találtok.

Üdv: Petra

Stichting voor Culturele ondersteuning van Hongaarse jeugd in Nederland en West-Europa

Tisztelettel, Met vriendelijke groeten, Lobožárné Franges Gizella

Voorzitter---Tel: +31 6 1629 8648

E-mail: info@stihon.eu Cím: Gemini 30
3769 KV, Soesterberg, NL

Kimenő: 90/2024 hiv. szám

MEGHÍVÓ

a 2024. októberében megjelent
„REFORMÁCIÓS SZÁZADOK –
CSOHÁNY JÁNOS 90 ÉVES”
című kötet bemutatójára,
melyre október 17-én csütörtökön, 15 órai kezdettel kerül sor
Debrecenben, a Füredi úti Református Egyházközség templomában
(Füredi út 39.).

Program:

- Csohány János professzor köszöntése;
- a kötet kiadójának méltatása;
- rövid könyvismertetés.

A könyvbemutatóra mindenkit szeretettel várunk!

A könyv szerzői és a Csohány professzor által tiszteletpéldánnyal jutalmazottak átvehetik a könyv példányait, amit a további érdeklődők megvásárolhatnak a kivételes alkalmon kedvezményes, 1000 Ft-os áron.

Kedves Testvéreim!

Október 13-i istentiszteletünket követően presbiteri gyűlést tartunk.

Áldást, békességet kívánok, mindnyájatokat szeretettel köszöntelek: dr. Hermán M. János, missziói feladatokkal megbízott nyugalmazott lekipásztor

Tisztelt presbiter és diakónus testvéreim, szíves visszajelzéseiteket várjuk!

Zwolle, 2024 .október 2.

Presbiterek és diakónusok közös gyűlése 2024. október 13.

Tárgysorozat:

-Kelemen Csongor vezető lelkész kezdő áhítattal szolgál

-Urbán Ákos elnök megállapítja a határozatképességet és megnyitja a gyűlést

-Szilágyi Árpád jegyző jelentést tesz a 2024. jan. 14-i határozatokkal kapcsolatban.

-Szilágyi Árpád jegyző jelentést tesz a 2024. márc. 10. közgyűlésről

Időszerű kérdések ágendája:

Istentiszteleteink dátumai és időpontjai a 2025-ös évre: Hermán M. János

Vallásitanítás és konfirmációi előkészítés megszervezése: Kelemen Csongor

Szeretetszolgálati névsor, segítségük beosztása a jövőben: Szilágyi Árpád

Anyagi helyzetünk: Rostás Kriszta és Urbán Ákos

Diakóniai szolgálat, családlátogatás áttekintése: Jelenlévő diakónusok

Zeisti szabadtéri istentisztelet és a Szentegyházi Gyermekfilharmónia fogadásának erőpróbája és tanulságai

Missziói és egyházépítő konferencia 2024. dec. 13-14-15: Hermán M. János

Presbiterek és diakónusok tisztségének megerősítése a következő esztendőkre: Urbán Ákos

Nyíregyházi Kossuth Lajos Gimnázium látogatása Zwolléban, 2024. okt.-22. Marci Máriaó

Dési Református Egyházközség Presbitériumának tanulmányi kirándulása 2025 tavasza

Hollandiai Magyar Református Egyház megalapítása a Hágai Gyülekezettel

Egyéb javaslatok.

A Zwollei Harangszó 2024/9-10. száma előkészületben.

Gyertyagyújtás a zwollei istentiszteleten, 2024. október 13.

Kedves hiveink! Igen köszönjük a szeretetvendégségre hozott süteményeket és ételeket, valamint a tartalmas ajándékokat, beleértve a Hágai Magyar Nagykövetség figyelmességét a zwollei pünkösti istentisztelet és a zeisti szabadtéri istentisztelet alkalmával. Az alábbiakban, közgyűlési határozat alapján közzétesszük a jelenléti és a perselyes adakozási adatainkat. *****Az önkéntes egyházfenntartói járulék ajánlott összege címenként 60, azaz hatvan euró.**

A 2024. januári istentiszteleten a jelenlét: 35 lélek, perselypénz: 95 euró; februári jelenlét 28 lélek; Pp. 61 euró; Március 10-én a jelenlét: 35 lélek, Pp. 126,45 euró; Március 31, Húsvét. Jelenlét: 40 lélek. Pp. 100, kerekén száz euró; Jelenlét ápr. 14-én: 31 lélek, Pp. 166,20 azaz százhatvanhat euró és húsz cent; Május 12: 21 lélek, Perselypénz 82 euró; Május 19, Pünkösd. Jelenlét: 50 lélek és 175 euró volt a perselypénz; Június 9: Jelenlét: 20 lélek. Perselypénz 56 euró—Zeist, szabadtéri istentisztelet. 77 lélek és 202 euró volt az adakozás; Zwollei istentisztelet 2024. július 14: 30 lélek, és 50 euró pp.; Augusztus 12. istentisztelet: 32 lélek, a pp. pedig 125 euró; Szeptember 8: jelenlét 38 lélek, a perselypénz pedig 265 euró; Október 13-án a lélekszám 34, a pp. összege: 125 euró.

Asztali beszélgetések

Marci Márió diakónus testvérünk javaslatára november 10-i istentiszteletünk után a szeretetvendégség keretében asztali beszélgetésre invitáljuk a jelenlévőket. A messziről érkezetteket uzsonnával kínáljuk. Nt. Lészai Róbert igehirdető szolgatársunkkal hermán M. János ny. lp. beszélget.

Tafelgesprek

Op verschillende manieren zullen we het geloofsgesprek aangaan over hoe een oude gedachte als nieuw kan zijn. Of hoe iets nieuws past bij een klassieke vormgeving. Of hoe iets ouds vernieuwd kan worden. Of hoe een traditie als nieuw kan worden gedacht. En hoe geloof daarbij een bron van inspiratie kan zijn. Het tweede tafelgesprek is op 10 november en gast is Lészai Róbert. Hij studeert nu in Kampen-Utrecht op het gebied van de missiologie.

Om 17.30 uur staat de tafel gedekt voor een eenvoudige maaltijd van soep en brood. Dr. Hermán M. János is de gespreksleider. Opgave is noodzakelijk

Vianeni istentisztelet 2024. szeptember 22.

Fotó: Sylvia Driessen

„Megbocsáttattak a te bűneid!”

Az ember az érzékszervein keresztül tapasztalja meg a világot: a látás, hallás, szaglás, ízlelés és tapintás (vagy bőrérzékelés) segít bennünket eligazodni.

Gondolhatunk pl. Tamás ’hiszem, ha látom’ hozzáállására, amivel szembe lehet állítani a négy barátot, akiknek a hitét látva Jézus a fenti szavakat mondta mozgásképtelen, magatehetetlen társuknak (Lk 5:17-26).

Éppen ez a mondat az, ami megütközést kelt a jelenlévő farizeusokban és írástudókban; Jézus pedig hallja a ki sem mondott szót és ’nyelvet vált’, amikor azt mondja: ’Kelj fel, vedd az ágyadat és menj haza’ mert „melyiket könnyebb mondani: ezt, vagy azt, hogy megbocsáttattak a bűneid?”

A bűnbocsánat nem kisebb vagy nagyobb csoda, mint

az, hogy a magatehetetlen felkel és jár; Mert Istennél semmi sem lehetetlen.

Nem csoda-e az is, amikor meg tudunk bocsátani annak, aki vétett ellenünk? Pedig valójában nekünk van szükségünk arra, hogy megbocsássunk, mert különben felemészt bennünket a harag, a bánat. Milyen jó lenne ezt komolyan venni!

A farizeusok és az írástudók azzal a hatalommal szembesülnek itt Jézusban, amelynek a számára a gyógyulás a megbocsátás kegyelmében rejtezik. Amikor Isten megbocsát, akkor gyógyulni kezdünk. Még akkor is, ha testi valónk közben egyre romlik.

Sokakat foglalkoztat már nagyon régóta a kérdés, hogy a betegség büntetés-e, s mint ilyen, a bűn következménye; hogy mi a bűn, s hogy a kegyelem hogyan nyerhető el.

Ez a történet csak Jánosnál nem található meg, a másik három evangélista jegyzi. Lukács számára fontos, hogy a tető cserépből van (utalhat a barátok erőfeszítésére), mint ahogy annak a megjegyzése is, hogy a meggyógyított Istent dicsőítve ment haza.

Mi számunkra a csoda, amit várunk, amiről azt gondoljuk, hogy meggyőz bennünket?

Tudunk-e olyan barát lenni, aki hiszi a lehetetlent és teszi a tehetetlent?

Mi vagyunk-e azok a fejcsóválók, akik csak gondolják, de nem mondják ki azt, amiben ott van az ítélet, de legalábbis a rosszallás?

Vagyunk-e a felszabadult örvendező, aki megszabadul a bűnök súlyától, s amikor a bilincsek lehullnak, Istent dicsérve hagyja ott az álmélkodó tömeget?

A maga idején mindegyik lehetünk.

Hála legyen Istennek, hogy látja a cselekvő hitet és hallja a ki nem mondott szavakat, s mindenek felett: hogy gyógyít, hogy újra és újra esélyt ad, kegyelmét kínálja.

Fogjon el bennünket is az ámulat és dicsőítsük Istent!

Vianen, 2024. IX. 22. Sólyom Uzonka Lilla

Rangos elismerés: Prima díjat kap a Fili

Rekordszámú, több mint kilencszáz jelölés érkezett idén a Prima Primissima díjra. Ezek közül közül választották ki azt a harminc művészt, sportolót, újságíró, oktatót és tudóst, akik közül tízen vehetik át a Prima Primissimákat, húszan a Primákat megillető elismerést.

Az elismerést tíz kategóriában ítélik oda. A díjat gondozó alapítványhoz érkező jelölésekből minden évben kategóriánként három, összesen harminc nevet választ ki a hattagú kuratórium. Ők már biztosan Prima díjat kapnak, majd az év végi gálán derül ki, hogy közülük

kik lesznek a legjobbak a legjobbak között, vagyis a Prima Primissima díjasok – írja az MTI.

A harmincévesnél is hosszabb múltra visszatekintő Szentegyházi Filharmónia – melyet röviden csak Filinek szoktak emlegetni – ehhez az elit társasághoz csatlakozhatott a Magyar Oktatás és Köznevelés kategóriában. A Fili énekkara 100 tagú, ezen felül pedig mintegy 40 hangszeres is tagja van. Karnagya Haáz Sándor.

A tíz kategória Prima Primissima-jelöltjeit [itt](#) találják. Valamennyi kategóriában a magyarországi közönség [SMS-ben szavazhat](#) (06 70/707-7000) december 4-éig, hogy a három-három jelölt közül ki nyeri a fődíjat, vagyis ki lesz a Prima Primissima a zsűri által kijelölt három esélyes közül.

Külön örömünkre szolgál, hogy idén augusztusban Hollandiában köszönthettük őket, amiről lapunk előző, 2024/6-7-8 számában számoltunk be képekkel illusztrálva.

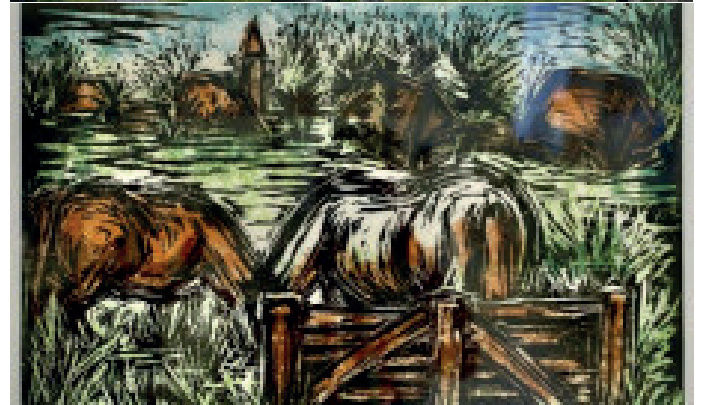
A Fili fellépése az Urki Bethelkerk templomban. 2024. augusztus 23.
Fotó: Albertje ten Alkema

Forrás: <https://szekelyhon.ro/aktualis/rangos-elismeres-prima-dijat-kap-a-fili>

Különleges kiállítás idézi fel az 1956-os menekültek történetét

Egy magyar festő Frízföldön

Gelencsér visszatér a kortehemmeni kolostortemplomba. Ezt a címet viseli egy nemrégiben nyílt, és 2024. október 27-ig látogatható kiállítás, amely a frízföldi Drachten városa mellett, egy különleges helyszínen tekinthető meg, és a magyar-holland festő, Gelencsér Ferenc és felesége, Gelencsér-Sulyok Julianna előtt tiszteleg.

Az 1928-ban Vasváron született festő-grafikus Budapestén végezte el az Iparművészeti Főiskolát, majd rajztanári oklevelet szerzett. Az 1956-os forradalmat követő megtorlások elől azonban a feleségével együtt ő is, mint oly sok sorstársuk, arra kényszerült, hogy mindent hátrahagyva elmeneküljön a hazájából, és bizonytalan jövővel nézzen szembe. A házaspár több magyar menekült társaságában végül Hollandiában emigrált, ahol először a frízföldi Kortehemmenben, egy valaha bencés kolostorként működő épületben helyezték el őket. A képzőművész és felesége itt megtalálta a sokáig nélkülözött békét, és több mint hatvan évvel később még mindig szívesen emlegették a „szép régi templomot” és idézték fel az akkori meleg fogadtatást.

Ferenc, akit a barátai csak, Feri vagy Frans néven emlegettek, nagyszerű művész és szókimondó férfi volt, aki számára a szabad alkotás jelentette az éltető levegőt. Festményei és grafikái mellett készített akvarelleket, monumentális szobrokat, tárgyakat kőből, fából, bronzból, fémből, betonból, domborműveket, kerámiaedényeket és figurákat, foglalkozott kirakatren-

dezéssel és modellépítéssel, mindenekelőtt azonban virtuóz karikaturistának számított. A művei számos holland gyűjteményben megtalálható, így a dokkumi múzeumban is. A művész pályafutása során több helyek dolgozott Frízföldön, majd nyugdíjba vonulása után a feleségével Drachtenbe költözött, ott is élt 2019-ben bekövetkezett haláláig.

Az első menedékhelyükön rendezett kiállításon Gelencsér Ferenc karikatúrái, rajzai, tárgyai és képei láthatók. A képzőművészeti anyagot dokumentumok, fotók, újságcikkek és könyvvidézetek egészítik ki, többek között a hollandiai megérkezésről, az új hazához való alkalmazkodásról és a holland állampolgárság megszerzéséről. A kiállítás kurátora Gerhild van Rooij művész, szerző és vendégkurátor, a Galerie Bloemrijk Confidence in Aldtsjerk munkatársa, a festőművész munkásságának szakértője. Mivel annak idején, 1956-ban Jan Lourens Thalen polgármester fogadta Smallingerlandban a magyar menekülteket, köztük a Gelencsér házaspárt, az ő nyomdokaiba lépve a kiállítást október 5-én Smallingerland jelenlegi polgármestere, Jan Rijpstra nyitotta meg.

A kiállítás 2024. október 27-ig tekinthető meg, szombaton és vasárnap délután. A belépőjegyhez kávé vagy tea is jár, és 15 órakor minden alkalommal egy rövid bemutató is hallható. Helyszín: Kerkje Kortehebben, Boerestreek 13, 9211 TV Kortehebben.

Írta: Mörk Leonóra

Forrás: korosiprogram.hu

Kortehebben (frízül Koartehimmen) temploma és a Gelencsér Ferenc emlékkiállítás: <https://www.kloosterkerkkortehebben.nl/expositie-gelencser/>

Mörk Leonóráat köszöntjük szeretettel, 2024-2025 folyamán tíz hónapig ő a hollandiai ösztöndíjasunk (KCSP)

Fogadó szervezet: Hollandiai Magyar Szövetség (Hága)

Tevékenységi terület: kommunikációs feladatok, közösség-szervezés

„Az a tény, hogy anyanyelvem magyar, és magyarul beszélek, gondolkozom, írok, életem legnagyobb eseménye, melyhez nincs fogható.” Kosztolányi Dezső

Bemutatkozás:

Mörk Leonóra vagyok, újságíró, író és szerkesztő. Az első írásaim egyetemista koromban jelentek meg. Újságíróként és szerkesztőként tíz évig dolgoztam a Nők Lapja szerkesztőségében, majd 2001-ben az Elle magazin akkor induló magyar kiadásának főszerkesztő-helyettese lettem, 2013 és 2019 októbere között pedig a vezető szerkesztője. Ezt követően a Nők Lapja vezető szerkesztőjeként, majd a Jaffa Kiadó kommunikációs munkatársaként, illetve szerkesztőjeként dolgoztam. A fő érdeklődési köreim közé tartozik a kultúra, irodalom, klasszikus zene, életmód- és kultúrtörténet, különös tekintettel a női alakokra és alkotókra.

Szépirodalmat 2009 óta írok, akkor jelent meg az első regényem a Jaffa Kiadónál, akik azóta is gondozzák a könyveimet. Az azóta eltelt években több mint tíz történelmi, vagy ahogy én szívesebben nevezem őket, „kosztümös” regényem látott napvilágot, továbbá útinapló, interjú- és nőtörténelmi kötet. Rendszeresen fordítok angol és német nyelvből, eddig összesen tí-

zenegy, fikciós, illetve non-fiction könyvet ültettem át magyarra.

Az utóbbi évek során kulturális programok szervezésében és megvalósításában is részt vettem, mind a Jaffa Kiadó kommunikációs vezetőjeként, mind a Magyarországi Református Egyház különböző gyülekezeteinél. Emellett az elmúlt években több hollandiai magyar szervezet munkájába is időről időre bekapcsolódtam, azért is pályáztam meg az ösztöndíjat, hogy mindezt intenzívebben, és szervezett keretek között folytathassam.

Forrás: korosiprogram.hu

Rotterdami Magyar Református Gyülekezet

Istentisztelet

**2024. október 6.
vasárnap, 15 óra**

A 'Gebouw De Heuvel' épület kápolnája
Grotekerkplein 5
ROTTERDAM

**Igét hirdet:
Van Bolhuis-Szabó Emőke
Ielkész**

**Gyermekistentisztelet:
Menhárt Katalin**

**Kántor:
Somogyi Angéla**

Kedves Testvéreink! Tegnap 23-an voltunk istentiszteleten. Nagyon örültünk annak, hogy 4 magyarországi diák, akik most kezdték a tanulmányaikat Rotterdamban, illetve Delftben, megtaláltak bennünket. A tegnapi igehirdetés alapigéje Márk evangéliuma 10:13-16 volt. Jézus mondja: „Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket! Ilyeneké az Isten országa.” Mivel az istentiszteleten mindig vannak fiatal szülők gyermekekkel, jó volt Isten üzenetét hallani arról, hogy az evangéliumnak szerves része az, hogy hogyan bánunk a gyermekekkel és megértjük-e azt, amit Isten rajtuk keresztül üzen nekünk.

Nem csak örömet, de bánatot is megosztunk egymással a gyülekezetben. Megemlékeztünk Kiss Björnről, aki augusztus végén született szívbetegen, és sajnos, csak két hetet élt itt, ezen a földön. Szeptember 16-án temettük el itt, Rotterdamban, szülei, nagyszülei és magyarországi családja jelenlétében. Szülei is ott voltak a tegnapi istentiszteleten, ahol közösen imádkoztunk értük és egy kis jelképes ajándékot adtunk nekik, ami arra emlékezteti őket, hogy a gyermekük Isten kezében van, a mennyben. Isten vigasztalja fiatal szüleit az örök élet és e feltámadás reménységével!

Hordozzuk őket továbbra is imádságban! Van Bolhuis Szabó Emőke, 2024. október 7.

In memoriam Murakeözy Éva Patrícia

"Én csak tanulni akarok."

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, testvér, meny, jóbarát, biológus, képzőművész, aikidoka,

Dr. Murakeözy Éva Patrícia

1971-2024

július 9-én tragikus hirtelenséggel elhunyt.

Búcsúznak tőle

Kis Pál

Murakeözy-Kis Dóra

Murakeözy-Kis Flóra

Murakeözy Béla

és a gyászoló család

Drága halottunkat július 19-én du. 2 órakor az Oud Eik en Duinen (Laan van Eik en Duinen 40) temetőben helyezzük végső nyugalomra.

Éva nagyon szerette a kék hortenziát, rózsát és a vad virágot.

Kapcsolat: evaemleke@gmail.com

... ÉS ELINDULT

A MINDEN ÉLŐK ÚTJÁN

Fájó szívvel tudatjuk, hogy Murakeözy Éva Patrícia július 9-én tragikus hirtelenséggel elhunyt.

Évát nagyon sokan ismerték és szerették a hágai magyar közösségen belül. Saját és gyermekei révén ott volt a magyar iskola, a cserkészzet, a református gyülekezet, a Mikes Kelemen Kör, a Mikes International, az Olvasóklub és a magyar Énekkar életében. Mindenhol kitűnt kedvességével, mély tudásával, egyedülálló művészetével, nagy műveltségével és végtelen szerénységével. Sugárzó lényre beragyogta a helyet, ahol megjelent. Különleges isteni teremtmény volt. Gyönyörű lelkét és mosolyát szívünkben megőrizzük.

Őszinte részvétünket fejezzük ki férjének Kis Pálnak és a gyerekeknek, Flórának és Dórának a szeretett feleség és édesanya elvesztése miatt érzett mélységes fájdalomukban. Hozzon Isten vigaszt és teremtsen békét a lelkükben!

Isten veled, drága Éva! Viszontlátásra odaát az Égi Házában!

Hollandiai Mikes Kelemen Kör
Deuten Makkai Réka, elnök

**Isten nyugtassa özvegy Makkai Ildikót,
szeretett testvérünk, Deuten-Makkai
Réka édesanyját**

„Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!” (Ézsaiás 43:1)

Ebben a hitben hozzuk mindazok tudomására, akik szerették és tisztelték, hogy

Makkai Ildikó (Jajóka) születetett Anderlik

életének 79.-ik és özvegységének harmadik évében hazatért Megváltójához. Drága halottunk földi maradványait 2024. október 8-án, kedden du. 2 órakor helyezzük örök nyugalomra a Magyargyerőmonostori Református Templomból.

Virrasztás hétfő este 7 órától a magyargyerőmonostori ravatalozóban. A gyászoló testvéreket arra kérjük, hogy kegyeletüket egy szál virággal róják le, ill. a koszorúmegváltásra szánt összeget a templomi perselybe helyezték el.

Fájó szívvel búcsúznak tőle
Gyermekei: Andris és Eszter Péter és Enikő Réka és Bernd Dávid és Ioana Balázs
Unokái: Fanni és Dániel, Gerő, Dorka és Benedek, Ábel, József, Janka, Simon, Dávid, Andreas, Olivér, Trisztán
Dédunokái: Borbála, Regő, Sára
Testvérei és sógorai: Anderlik József és Mária, özv. Jánossy Bertalan, Bárrá Árpád és Emília, Makkai András

Kitelepített erdélyi földbirtokosok emlékszobáját adják át a Maros megyei Kutyalván a Degenfeld-kastélyban

Makkai Ildikó családjának kitelepítése 1949

Kitelepített erdélyi földbirtokosok emlékszobáját adják át a Maros megyei Kutyalván a Degenfeld-kastélyban március 2-án, szombaton 14 órától – szerepel a Kutyalvai Degenfeld-kastély és az Asociația AntePortum Egyesület által létrehozott eseményleírásban a közösségi oldalon.

Kitelepített erdélyi földbirtokosok emlékszobáját adják át a Maros megyei Kutyalván a Degenfeld-kastélyban
• Fotó: Kutyalvai Degenfeld-kastély/Facebook

A kutyalvai Degenfeld-kastélyban berendezett emlékszobákat a kitelepítés 75. évfordulója alkalmából tartják. A szobák körbejárásával lehetőség nyílik megismerni az erdélyi magyar nemesség 20. századi történetét. Az interaktív kiállítás egy adioguide segítségével teszi még átélhetőbbé az eseményeket. A tárlat bemutatja, milyen környezetben élt a két világháború közötti időszakban az erdélyi magyar nemesség, hogyan zajlott a kitelepítés, és milyen volt egy kényszerlakhely. A kezdeményezés főtámogatója a Nemzetpolitikai Államtitkárság és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. „Képzeld el, hogy egy éjszaka, valamikor éjfél és hajnali 4 óra között dörömbölnek a házuk ajtaján. Megkeressük a papucsunk, felvesszük a köntösünk, miközben álmosan, egy feszítő, furcsa érzéssel elindulunk ajtót nyitni.

Hatósági emberek nyomulnak be a házba, és közlik, hogy minden ingó és ingatlan vagyunk a nép tulajdonába megy át. Nekünk pedig pakolni kell, néhány ruhát vihetünk magunkkal, értékeket nem. Sietni kell,

mindent hátrahagyva kell elmenni. Mit éreznénk ekkor? Mire gondolnánk? Mit tennénk?” – olvasható a leírásban. Mint a szervezők részletezik, pontosan ez történt 1949. március 2-áról 3-ára virradó éjszaka a romániai nagybirtokosokkal. Sőt volt olyan, akinek

rosszabb sors jutott, egyáltalán nem vihetett magával csomagot. Persze a nehézségek, a megszorítások már jóval korábban elkezdődtek, a Földművelésügyi Minisztérium által 1949-ben, azaz 75 évvel ezelőtt kiadott rendelet „csupán” egy folyamat betetőzését jelentette.

A kutyalvai kastély, ahol az emlékszobát berendezik • Fotó: Haáz Vince

A rendelet tragikus, sorsfordító esemény volt az erdélyi magyar nemesség életében, hiszen kitelepítés, meghurcolás, börtön, kényszermunka várt rájuk, bárókból és grófból „pincelakóvá” váltak. Az évfordulóról egyébként Erdélyben máshol is meg szoktak emlékezni: az erdélyi magyar földbirtokos, nemesi családok emléke előtt tisztelegve, akiket – több ezer személyt – jogtalanul telepített ki, deportált kényszerlakhelyre a kommunista rezsim, megfosztva őket vagyonuk legnagyobb részétől. A varsolci születésű, Kolozsváron élő Makkainé Anderlik Ildikó gyerekként maga is elszenvedője volt az eseményeknek, így ő kezdeményezte, hogy Szilágy megyei szülőfalujában megemlékezéseket tartsanak március első napjaiban – első ízben 2020-ban szerveztek megemlékező rendezvényt. Makkainé Anderlik Ildikó tavaly idézte fel a Krónika megkeresésére keserű emlékeit. Benkő Levente történész megkeresésünkre kifejtette, Romániában a kommunista diktatúra kezdeti éveiben az osztályharc jegyében a hatalom igyekezett leszámolni az osztályellenségnek nevezett tőkészekkel és a birtokosokkal. A hivatalosan meghirdetett cél a nincstelen, szegényparasztág földhöz, javakhoz juttatása – voltaképpen a közös gazdálkodási társulások erőszakos létrehozása – egyszóval az általános államosítás volt. A történész, aki egyébként a Krónika volt munkatársa, azt is elmondta, hogy az államosítás érdekében több törvényt és törvényerejű rendeletet léptettek életbe, az intézkedések közé tartozott az agrárreformról szóló 187/1945. számú törvény, amelynek értelmében szántóföldeket, egyéb ingatlanokat, munkaeszközöket, gépeket min-

denféle kártalanítás nélkül, azonnali hatállyal az állam tulajdonába utaltak át. Benkő Levente úgy fogalmazott, erre erősítették rá a 83/1949. számú törvényerejű rendelettel, amely előírta, hogy a birtokosok földterületei, épületei, állat- és gépi állománya, terményei, jogcímei és jogosultságai, egyszerűen javaik összessége a nép javainak tekintendők, és az állam tulajdonába mennek át. Máig beárnyékolják a 74 éve történtek a kitelepített, meghurcolt erdélyi nemesi családok életét. Azokra az erdélyi magyar földbirtokos, nemesi családokra emlékeztek a hónap elején, melyeknek tagjait – több ezer személyt – 74 évvel ezelőtt jogtalanul deportált kényszerlakhelyre a kommunista rezsim.

Kiss Judit írása, 2024. február 25

Forrás: kronikaonline.hu

Isten veled, örök derű papja **Református emlékezés Kozma Imre** **atyára**

Tiszteletre Méltó Testvéreim!

Megrendüléssel, de Isten iránt hálás szívvel írtam meg személyes emlékeket is felvillantó megemlékezésemet Kozma atyáról. Ha tudják használni, Istené legyen a dicsőség! (Az in memoriam már mindhárom helyen: Pozsonyban, Kolozsvárott és Budapesten is megjelent) Imádságos szívvel, Dr. Békefy Lajos Ph.D. - ref. kutató teológus, közíró, spirituális publicista, lapalapító főszerkesztő. Cum gaudio Spiritus Sancti - (1Thessz 1,6)

Nehéz megszólalnom e hírre. Nem is próbálok. Inkább csak elsóhajtom: Isten nyugtasson, kedves atya! Aztán imádkozom. Hálát adva gazdag életéért. Legfőképpen azért az életmentő derűért, ami egész személyiségét, szavait és tetteit átlengte. Amit az örök derű Atyjától, Istentől kapott ajándékba.

Ez parázslott a szemében, mosolyában, szelíd hangjában, alázatában, ami olykor kislányos szemérmességbe vonta alakját, máskor szélesre tárta karjait. Különös metamorfózist érzek. Kozma Imrénél, Isten derűs szolgájának most kezdődik csak el igazán az élete. Az örök élete. Teljes öröme. A keresztény hit legmélyebb misztériuma szerint: metamorfózisa. Földiségből mennyei fényre változása. Pál írja első levelében Timóteushoz: „Ez pedig a boldog Isten dicsőségéről szóló evangélium, amely énám bízott” (1Tim 1,11).

Igen, Kozma atya belemerült, „felmerült” a töredékes földi létből az Isten teljességébe, a boldog és emberboldogító Istenbe.

A beatus Deus-ba. A makariosz theoszba. Akinek dicsőségéről szóló evangéliumát, örömhírét Kozma Imrere is bízta Isten. Ez az „énreám bízott” volt földi létének karakterjegye, legfőbb jellemzője. És ő vitte, osztotta, hirdette, élte a boldog Isten dicsőségéről szóló evangéliumot. Sokkal több helyre, életek ezreibe, mint amit emberi ésszel összeadhatnánk, szemmel láthatnánk. Papként Dorogbányán, Budapesten és sokak, magyarok és németek, erdélyiek és mások mindig nyitott ajtajú lelki fészkevé imádkozott zugligeti plébániáján. S a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lelki szülőjeként, alapító elnökeként, meg a Betegápoló Irgalmas Rendben.

Communio viatorum – zarándokok közössége

Néhány találkozásunkért adok most hálát a történelem és az egyéni életek Urának, aki boldogításának előrelátásával mikor még mi egymásról mit sem tudtunk, már megtervezte találkozásainkat. Évtizedekkel előre. Győrzámolyban született, és a győri bencések gimnáziumának Széchenyi téri nehéz ajtaját nyitogatta diákként, kemény időkben. Az '50-es évek forradalom felé tartó, minden egyháziasságot eltiporni törekvő ateista munkáshatalom lélekszűrítő dermedt csendjében.

De a bencések győri templomának gyertyafényében, a misztérium, az átlényegülés szakrális csodájából a változás, az átváltozás, majd évtizedek múlva a rendszer-változás inspirációját merítő ifjú lélek életre szóló szelíd erőt és biztatást nyert.

És a boldog Isten dicsőségéről szóló evangéliumból, meg a bencés imák, gregoriánok énekléséből. Lélek-edzést, jellemerősítést kapott ott. Már a papi szeminárium csendjében érlelte szent hivatása életterveit, én meg akkortájt léptem át a győri bencések nehéz ajtajának a küszöbét, hogy a számomra, a református

fiúra a titkok ismeretlenségével vonzó különlegességként maradjon meg emlékeimben „A” bencés iskola. Danczy Willibald tudós bencés szerzetes asztmától olykor teljesen elhaló hangon tanított oroszóráinak nyelvi sziporkázása, ahogyan az ósláv nyelv közös ősgyökereiből levezette nem csak az orosz, hanem az összes szláv szó élő nyelvvilágát. Az akkori időkülönbséget Kozma Imre s a református lelkész között Isten elrendelő akarata később lenyűgöző szinkronba hozta. Az életutak bár csak érintőlegesen, de több téridői ponton is összefutottak. Communio viatorum – Isten szolgálói zarándokútjának közösségeként.

Zugliget, Csillebérc, Közszolgálati Egyetem

Már mindketten a boldog Isten dicsőségéről szóló evangélium szolgálói voltunk, kellően sok, mérlegelhető jó és rossz történelmi tapasztalattal, amikor győriként, bencések ezredéves, európai keresztikultúrás lelkületétől érintetteként, először 1989-ben megöleltük egymást. A zugligeti Szent Család-plébániatemplom udvarán, majd a csillebérci menekülttáborban. Amiért ez áll a Máltai Szeretetszolgálat közleményében: **„Az 1989-ben megalakult Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnökeként a szegények, idősek, hajléktalan emberek ellátását szervezte meg. A zugligeti templom kertjében megnyitotta az első menekülttábor a Budapesten gyülekező keletnémet családok előtt, ezzel az akkori Európa legnagyobb humanitárius akcióját indította el, amelyben 48 ezer menekültet fogadtak be Magyarországon”**. Annak a 14 felejthetetlen NDK-s napnak a történetét ő ezer-szer elmondta, mindig felszínre hozva emlékezetének eseménydús tárházából egy-egy tanulságot, képet, emberi helyzetet. Felidézve menekültek létbizonytalanságban, a mi lesz velünk gyomor- és szívszorogató óráiban nemcsak reszketve akadozó német szavait, könnyeiket, hanem az egyedüli reményként Isten felé sodró történelmi napok különös megtéréspillanatait is. És ebben nagyon együtt voltunk. Nekem, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa által megbízott menekültszolgálatos lelkésznek Csillebérc lett átmeneti „parókiám”, Kozma atyának Zugliget maradt.

Aztán mindkettőnknek minden pillanat és minden lépésnyi hely. Két különös héten át. Később megírtam lelkészi naplómban annak a 14 felejthetetlen napnak a történetét. A szabadságról csak kicsit éneklők ébredő reményétől a rendszert repesztő hajszálnapok és történelmi fordulatokat hozó osztrák határnyitáig. Isten legújabb kori exodustörténetéről, nagy szabadításhistóriájáról, ami Zugligetben és Csillebércen kezdődött, s nem sokkal később Berlinben folytatódott a mártírfal és szégyenfal ledöntésével.

Azon a vasárnapon, amikor dr. Arnot NSZK nagykövet a csillebérci menekülttábor ideiglenes temp-

lomhangárjának tetejéről kihirdette: éjfél-től az osztrák határt megnyitják a menekültek előtt, ő is, én is könnyekben és boldog hálaadó örömgragyogásban egyesültünk a most már nem menekülők, hanem honfoglalók friss és sodró örömeiben. A boldog Isten történelemformáló dicsőségének örömeiben.

S aztán jöttek sorban az általa és munkatársai által szervezett emlékező és hálaadó alkalmak Zugligetben és Csillebércen. A 10., a 20. és a 30. évforduló. A szabadulás csillagórájának emlékeivel. A csillebérci táborban emléktáblák előtt gyűltünk egybe a 25. évfordulón a szabadság hívasáért hálát adni a táborhelyen, majd a plébániatemplomban. Kedves invitálására németül emlékezhettem vele, velük együtt. Közös, emberi, felekezeten túli tapasztalatunkat kicserélve és konfirmálva:

az emberlét alapszükséglete a szabadság, hiszen Isten szabadnak teremtette az embert.

Majd amikor „Csillagtúrát” szerveztek Trabikkal, Wartburgokkal, Moszkvicsokkal a valamikori táborlakók, s gurultak a zugligeti plébániára, a csillebérci táborhoz, Zánkára, szinte valamennyien együtt lélegeztük a történelmi summát. Ezt: „Isten forradalma volt az akkor mindenféle istentelenség és emberi igaz-

ságtalanság ellen” (Barth Károly). Felejthetetlen alkalom volt, amikor 2018-ban a Közszolgálati Egyetemen a keresztyénüldözés feldolgozására kiadott Budapesti jelentés tanulmányíróiként örvendeztünk egymásnak. Akkor is a felülmúlhatatlan derűs mosollyal hagyta magát két KDNP-s politikus, dr. Juhász Hajnalka és Rétvári Bence közé invitálni kis fotózásra. Mint annyi ezer alkalommal. Itthon és külföldön. Saját históriás szerepe miatt mások tiszteletadása szelíd elhordozójaként. De akkor is és mindenütt a boldog Isten dicsőségéről szóló evangélium mindhalálig hűséges szolgáljaként.

Miközben írom Kozma Imre atya metamorfózisának ezt a spirituális pillanatfelvételt, újra és újra elem lo-

pakodik egy idézet. Olyan bölcs és szentenciaszerű láttatása ez a történelmi és egyéni sorstapasztatoknak, ami akár az ő vallomása, az Igével együtt talán még konfessziója is lehet. Bár az isteni létragyogás világosságában megfogalmazott mondatok hölgytől származnak, de az örök Isten örök mosolyában fogantak és születtek. A második világháború mindenkit megpróbáló évei után. Eleanor Roosevel, az USA First Ladyje lelkében tükrözték vissza a szavak a boldogító Isten mindenén átvezető, megtartó szeretetét:

A tegnap már történelem.

A ma ajándék.

A holnap Isten kezében van.

Ennek biztos tudata és hite tette Kozma Imre atya derűjét még a halál és most, az emlékezés pillanataiban is múlhatatlanná. Istené a dicsőség Értel!

Írta: **Dr. Békefy Lajos**

Forrás: felvidek.ma

Elhunyt Kozma Imre atya - 2024.10.17.

Mindnyájatoknak, akik szerettétek és tiszteltétek Édesanyánkat köszönjük, hogy mellettünk voltatok és vagytok mély gyászunkban! Köszönjük, hogy ilyen

sokan eljöttek, hogy együtt adjunk hálát Istennek gazdag, tartalmas életéért, együtt imádkozzunk lelki üdvéért és végtelen hosszú sorban, énekelve kísérlük utolsó útjára, ahol Édesapánk mellett lelt örök nyugalomra. Isten áldjon meg benneteket!

Emléke örökké élni fog gyermekeiben

Kozma Imre atya, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnöke, irgalmasrendi szerzetes laudációt mond a Halzl József-díj átadása előtt a Rákóczi Szövetség Halzl József emlékkonferenciáján és díjátadóján a Millenáris Parkban 2022. november 12-én. MTI/ Koszticsák Szilárd

Életének 85. évében csütörtökön hajnalban meghalt Kozma Imre atya, katolikus pap, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnöke, a Betegápoló Irgalmasrend korábbi magyarországi vezetője – közölte a karitatív szervezet az MTI-vel.

Mint írták, az atya 1940. június 4-én Győrzámolyban született. A győri bencés gimnáziumban érettségizett, majd papi szemináriumba jelentkezett.

Kozma Imre atyát 1963-ban szentelték pappá, első álmáshelye Tát-Dorogbányán volt, majd áthelyezték Budapestre; 1968 és 1977 között a Ferenciek terén álló Alkantarai Szent Péter-templomban szolgált.

Pályafutásának következő állomása a zugligeti Szent Család-plébániatemplom volt, ahol a közösség tagjainak konkrét segítő feladatokat kellett vállalniuk, ekkor alakult ki az az önkéntes hálózat, amely később a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapját adta.

Az 1989-ben megalakult Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnökeként a szegények, idősök, hajléktalanok ellátását szervezte meg. A zugligeti templom kertjében megnyitotta az első menekülttábor a Budapesti gyülekező keletnémet családok előtt, ezzel az akkori Európa legnagyobb humanitárius akcióját indította el, melynek során 48 ezer menekültet fogadtak be Magyarországon – áll a közleményben.

1997-ben Kozma Imre atya felvételét kérte a Betegápoló Irgalmasrendbe, mely irányítása alatt megerősödött, és kórházaival az egészségügyi ellátás jelentős szereplőjévé vált – írták.

Ötvenhét évesen lett szerzetes, és 82 éves koráig vezetete a rend hazai szervezetét.

Tevékenységét több mint harminc alkalommal ismerték el rangos kitüntetésekkel: 1996-ban az Év emberének választották, 2003-ban a Magyar Köztársaság Középkeresztje díjat vehette át, 2005-ben Prima Primiissima díjat kapott, 2010-ben Francia Becsületrenddel tüntették ki, 2016-ban Európa Polgár díjjal ismerték el életművét, és több település önkormányzata is díszpolgári címet adományozott Kozma Imre atyának – olvasható a közleményben.

Kozma Imre atya a Rákóczi Szövetség közösségének is meghatározó tagja, barátja és szolgálója volt. Imre atyát márciusban Esterházy-díjjal tüntették ki mindazért, amit az elesettekért és a külföldi magyarokért tett.

Kozma Imre atya
1940-2024

Sulyok Tamás, Magyarország köztársasági elnöke a következő szavakkal búcsúzott az atyától közösségi oldalán:

„Kozma Imre atya élete maga volt a szolgálat és a szeretet hirdetése. Minden pillanatát azokért élte, akiknek a legnagyobb szükségük volt rá. Mindennapjait az önzetlen szolgálat és a mély hit határozta meg. Távozása fájdalmas, ám az az örökség, amit hátrahagyott, mindannyiunknak erőt és hitet ad a jövőben”

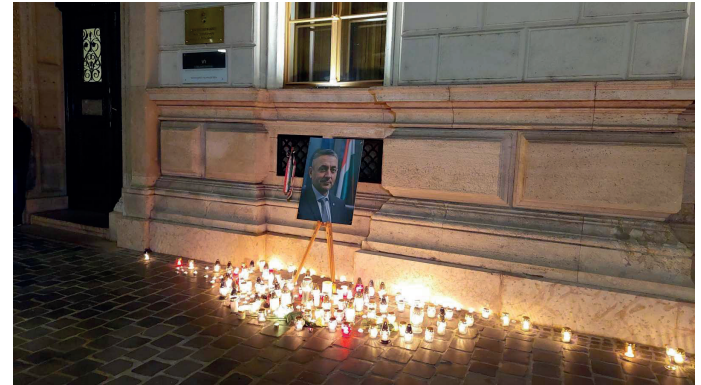
A Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnöke kötődött a Felvidékhez is, gyakran ellátogatott az alsóbodoki Esterházy János Zarándokközpontba is. Utoljára 2023. szeptember 16-án az Esterházy János Zarándoknapon tartott ott előadást. Isten nyugtassa Őt és az örök világosság fényeskedjék neki! <https://felvidek.ma/2024/10/17/elhunyt-kozma-imre-atyja/>

Gyertyagyújtással emlékeztek Potápi Árpád Jánosra

A csütörtökön tragikus hirtelenséggel elhunyt Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkárra emlékeztek szombaton Budapesten

A gyászolók - köztük Semjén Zsolt magyar miniszterelnök-helyettes - a Várkert Bazár előtt gyújtottak mécseseket. Potápi Árpád János október 17-én, 57 éves korában hunyt el.

Fotó: Pataky István

Potápi Árpád János 1967. március 28-án született Bonyhádon. 1985-ben érettségizett a bonyhádi Petőfi Sándor Gimnáziumban. 1985-1986-ban a bonyhádi Vörösmarty Mihály Általános Iskola képesítés nélküli nevelője. 1991-ben általános iskolai tanári oklevelet szerzett a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola magyar nyelv és irodalom-történelem szakán. 1991-1994 között elvégezte az Eötvös Loránd Tudományegyetemen a történelem szakot.

1991-től 1993-ig a szegedi Tarjánvárosi 4. Számú Általános Iskola tanára, 1993-tól a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium tanára. 1998-tól 2001-ig elnöke a székely hagyományörző csoportokat tömörítő Bukovinai Székelyek Országos Szövetségének, 2004-től 2014-ig pedig a völgyeségi kistérség önkormányzatai alkotta társulásnak. 2002-től 2014-ig Bonyhád Város polgármestere.

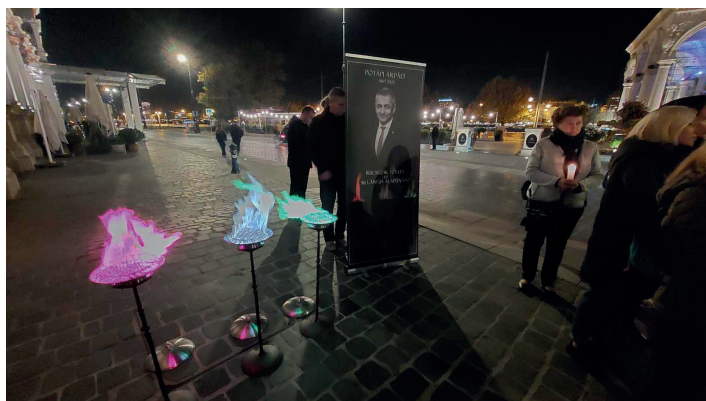

Fotó: Pataky István

1993-ban kapcsolódott be a politikai életbe, az 1994-es országgyűlési választásokon a Fidesz bonyhádi kampányfőnöke volt. 2007-től a Tolna Megyei Választmány elnöke. A 2003-as néppárti átalakulás óta

látja el a bonyhádi, jelenleg pedig az új, dombóvári választókerület elnöki teendőit. 2011-től 2014 áprilisáig a Fidesz frakció egyik frakcióvezető-helyettese. 24 éve országgyűlési képviselő. A 2022. április 3-i országgyűlési választáson ismét (hetedszer) nagy többséggel – 62,44 %-os eredménnyel – szerzett egyéni országgyűlési képviselői mandátumot.

Az elmúlt évek során tagja volt az emberi jogi, kisebbségi és vallásügyi, valamint a külügyi bizottságnak. 2011. január 1-től 2014 júniusáig az Országgyűlés Nemzeti Összetartozás Bizottságának elnöke. 2014 óta a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára.

Fotó: Pataky István

Közösségi oldalukon búcsúztak a váratlanul elhunyt Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkártól az erdélyi politikai és civil szervezetek, intézmények is. Kelemen Hunor, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elnöke Facebook-oldalán közzétett búcsúüzenetében régi barátának nevezi a hirtelen távozó államtitkárt. „Tevékenyen szolgálta és kitartóan alakította az elmúlt másfél évtized nemzetpolitikáját. Ahol tudott, segített. Gyászolja őt minden erdélyi magyar közösség, ahol az elmúlt években megfordult. Isten veled, Árpád!” – írta az RMDSZ elnöke, akinek üzenetét a szövetség oldalán is megosztották. Potápi Árpád Jánosról az Erdélyi Magyar Szövetség (EMSZ) is megemlékezett. „Élete és munkássága egyet jelentett azzal, amire felesküdt: nemcsak ismerte, hanem szolgálta is a Kárpát-medence magyarságát és közös nemzeti célkitűzéseinket” - írták.

Forrás: maszol.ro

Aki hisz énbenem, ha meghal is, él;
és aki él, és hisz énbenem,
az nem hal meg soha. (János 11:25-26)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS

nemzetpolitikáért felelős államtitkár és országgyűlési képviselő,
szeretett fiú, testvér, édesapa, nagypapa 57 évesen,
2024. október 17-én elhunyt.

Utolsó útjára 2024. október 24-én (csütörtökön) 16.00 órakor kísérjük a bonyhádi evangélikus temetőben, római katolikus szertartás szerint. Tiszteletére és lelki üdvéért 15.00 órától gyászmisére kerül sor Felföldi László pécsi megyéspüspök celebrálásában a bonyhádi katolikus templomban.

Tisztelettel kérjük, hogy a búcsúzó szervezetek és intézmények koszorúval, a magánszemélyek egy szál fehér virággal róják le kegyeletüket.

Emlékét örökké szívünkben őrizzük!

A gyászoló család

MEGHÍVÓ

A 117. ZWOLLEI
MAGYAR REFORMÁTUS
ISTENTISZTELETRE

Helyszín: Zwolle, Lutheránus templom, Koestraat 2-4, a Fundatie Múzeum mellett
Dátum: 2024 október 13., Időpont: 14:30
Autósok a Potgietersingel felőli bejáraton hajtsanak be a hátsó udvarra, szabad parkolás.

Uitnodiging voor de 117de dienst van de Hongaarse Protestantse Gemeente in Zwolle.
Tijdstip: 13 oktober 2024 om 14:30 uur. Locatie: Lutherse Kerk te Zwolle, Koestraat 2-4, bij museum "De Fundatie"
Vrij parkeren alleen aan de achterkant van het gebouw (Potgietersingel)

Szolgáló lelkész – dienstdoende predikant: nt. Kelemen A. Csongor

Vasárnapi iskola - Zondagschool: Rohaan Éva

Az istentisztelet követően mindenkit szeretetvendégségre várunk. Na de dienst is iedereen van harte welkom voor een samenzijn bij koffie en gebak. –INFO, érdeklődés dr. Hermán M. János ny.l.p. elérhetőségén: jhermanm@gmail.com , illetve 038-4233247-

Amszterdami Magyar Református Gyülekezet

Igét hirdet:
Paál Károly
református lelkész

Gyermekistentisztelet:
Paál Ildikó

Kántor:
Somogyi Angéla

2024 október 13
vasárnap
13 óra

Vrijburgkerk
Herman Gorterstr. 31
AMSZTERDAM

ISTENTISZTELET
Esküvő és Keresztelő

„Egymás terhét hordozzátok: és így töltsétek be a Krisztus törvényét”

(Gal 6,2)

Kedves Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

Szomorú szívvel írok nektek, hogy egy tragikus esemény kapcsán kérjük segítségeteket. Egy 29 éves fiatal ember, Szilágyi Krisztián életét vesztette Londonban, hátrahagyva egy 3 éves kislányt és gyászoló családját. A testvérét a múlt héten eskettem, gyermeküket kereszteltem és most mindannyian osztozunk a család mély fájdalmában.

A család szeretné, ha Krisztián édesapja mellé, Kárpátalján kerülne végső nyughelyére. Azonban a hazaszállítás költségei rendkívül magasak és jelentős anyagi terhet rónak rájuk ebben a nehéz időszakban.

Gyűjtést szervezünk annak érdekében, hogy segítsünk nekik enyhíteni a költségek terhét. Bár fájdalmukat ezzel nem tudjuk csillapítani, hozzájárulhatunk ahhoz, hogy legalább az anyagi nehézségeken könnyítsünk, amelyeket most viselnek.

Gyülekezetünk vezetősége arra gondolt, hogy családonként **50 euró** hozzájárulással segíthetnénk a családot. Természetesen bármilyen összegű adomány nagy segítség lenne, és hálásan fogadjuk, ha a lélek indít benneteket a támogatásra.

A támogatást a köv. számlaszámra tudjátok utalni:

Stg Hong. Prot-Chr-Gem.Den Haag

NL 21INGB0007619574

Megjegyzésként: Szilágyi Krisztián temetésére

Előre is köszönöm mindenkinek a nagylelkűségét és imáit. Hiszem, hogy együtt segíthetünk enyhíteni a terhet, amit a család visel.

Isten vigasztalása legyen a gyászoló családdal, és mindannyiunkat erősítsen hitünkben, hogy Krisztusban örök életünk van,

“Jézus ezt mondta: **Én vagyok a feltámadás és az élet:**

aki hisz énbennem, ha meghal is, él; és aki csak él és hisz énbennem, soha meg nem hal.” János 11,25-26

Testvéri szeretettel, Paál Károly lp.

LONDON, Reformáció ünnepe

Angliai Magyar Református Egyház

17 St Dunstan's Road, London W6 8RD

Szeretettel hívunk reformáció ünnepi istentiszteletre-

Reformáció ünnepe

istentisztelet és úrvacsoraosztás
2024. október 27.
de. 11h és du. 3h

Igét hirdet:
Kiss László János ny. ref. lelkipásztor

Keressétek az Urat, amíg megtalálható!
Hívjátok segítségül, amíg közel van!
Ézsaiás 55,6

Angliai Magyar Református Egyház
17 St Dunstan's Road, London W6 8RD

reflondon.hu

inkre **október 27-én de. 11 és du. 3 órakor.** Mindkét alkalommal lesz **úrvacsoraosztás**, illetve igét hirdet **Kiss László János** nyugalmazott református lelkipásztor.

A gyerekeknek **vasárnapi iskolai foglalkozást** tartunk, bibliai leckével és kézművességgel, és mindkét istentisztelet után bőséges **szeretetvendégség** és építő testvéri közösség várja a régieket, és hívogatja az először hozzánk látogatókat. Délután 1 órakor **bibliaórát tartunk**, ami egy kötetlen, Biblia körüli, lelki beszélgetés.

Mindenkit szeretettel várunk:

Salánki István lelkipásztor

MIKSES TANULMÁNYI NAP

'56-OS ÜNNEPI MEGEMLÉKEZÉS

ELŐADÁSOK

FILMVETÍTÉS

DÁTUM
2023. OKTÓBER 27 10.00-20.00

HELYSZÍN
2DE BRAAMSTRAAT 11 HÁGA

TOVÁBBI INFÓ ÉS BEJELENTKEZÉS
MIKESKELEMENKOR.NL

Stichting voor Praktische Theologische Vertaalprojecten / Exit Translations

Secretariaat: ds. M.H. van de Graaf, Raadhuisstraat 39, 3299 AP Maasdam

078-7857881, mhvdgraaf@hetnet.nl--Kamer van Koophandel: 30239957

IBAN: NL 06 RABO 0143257889, BIC: RABONL2U

t.n.v. Exit, St. v. Praktische Theologische Vertaalprojecten, Zwolle

www.stichting-exit.eu

Aan vrienden, diaconieën, stichtingen en anderen die zich betrokken weten bij de Hongaarse kerk in Roemenië en Hongarije.

Betreft: Kerstactie Roemenië, Hongarije

Maasdam, november 2024

Beste mensen,

Ruim voor Kerst verschijnt de Hongaarse vertaling van "Karl Barths Lebenslauf" van Eberhardt Busch in Cluj, Roemenië - een uitgave van onze Stichting EXIT. Het is een standaardwerk dat de inzichten van Karl Barth helder uiteenzet.

Het is op twee manieren een kostbaar boek.

Ten eerste is het kostbaar voor onze doelgroep: predikanten en theologiestudenten in het Hongaarse taalgebied. We horen van onze contacten terug dat er erg wordt uitgekeken naar het verschijnen van dit boek. Het wordt verplichte studieliteratuur o.a. op het theologisch instituut in Cluj.

Ten tweede is het kostbaar omdat het qua omvang het grootste vertaalproject is van onze stichting, hetgeen een forse financiële investering vraagt. Uiteraard willen we het boek op een voor daar betaalbare prijs op de markt brengen. Dit kan alleen wanneer we ruime financiële ondersteuning krijgen. Wellicht van u!

Deze ondersteuning kan op twee manieren:

1. U kunt dit boek schenken (als Kerstcadeau) aan iemand die u kent in Hongaarse gebied.

Dat werkt als volgt:

Wanneer u een bedrag van 25 euro overmaakt met vermelding van naam en adres (inclusief telefoonnummer!) aan wie u dit boek wilt schenken, dan krijgt zij/hij dit boek nog voor de Kerst namens u thuisbezorgd, vergezeld van een Kerstgroet en een goede wens voor 2025. Onze uitgever in Cluj regelt dit.

2. Mocht u als diaconie, stichting of persoon niemand persoonlijk kennen dan hopen wij dat u toch dit project wilt ondersteunen door een bedrag voor een of meerdere boeken over te maken als een gift ter ondersteuning van het werk van onze stichting EXIT, waardoor wij steeds boeken voor een daar betaalbare prijs aan kunnen bieden.

Van harte hopen we dat dit geschenkidee u zal aanspreken en dat u ons werk op deze manier ruimhartig kunt steunen.

Rekeningnr.: NL06 RABO 0143 2578 89; Exit, Stichting voor praktisch theologische vertaalprojecten o.v.v: Kerstcadeau

Bij voorbaat dank,

Met vriendelijke groet,

Elly van der Meulen, Marianna van de Graaf, Tina Geels, Emőke van Bolhuis-Szabó, Jan Bouma, Csongor Kelemen Atilla, Ries Nieuwkoop

N.B. Deze actie wordt mede ondersteund door de Prof. I. Juhász Stichting.

Ter informatie:

De Stichting EXIT stelt zich ten doel publicaties op het gebied van de praktische theologie te doen vertalen in het Hongaars en deze te doen uitgeven in het Hongaarse taalgebied, ten behoeve van Hongaarse Protestantse kerken, in het bijzonder de Református Kerk, de Unitarische Kerk en de Evangelisch Lutherse Kerken in Roemenië.

De Stichting EXIT is opgericht op 21 april 2008.

Jarenlange vriendschappelijke en collegiale contacten tussen predikanten van de diverse geloofsgemeenschappen leidden tot behoefte om elkaars theologische publicaties te kunnen lezen, waarbij de nadruk lag en ligt op de vraag van de Hongaarse kerken naar eigentijdse praktisch-theologische literatuur uit het Nederlandse, Engelse of Duitse taalgebied.

De Stichting Exit werft fondsen ten behoeve van het verzorgen van vertalingen van deze literatuur.

Zie ook: www.exit-translations.eu

OKTÓBER 27:

MIKES TANULMÁNYI NAP

,56-OS ÜNNEPI MEGEMLÉKEZÉS

Kedves Barátaink!

Örömmel értesítünk mindenkit, hogy ebben az évben is megrendezésre kerül a Mikes Tanulmányi Nap. Ennek keretében a Mikes Kelemen Kör a Hollandiai Magyar Szövetséggel karöltve megemlékezik az 1956-os forradalomról és szabadságharcról. Gubík László előadásának témája: 1956 megélése a Felvidéken.

A Tanulmányi Nap ez évi apropóját két fontos esemény ihlette: egyrészt pont egy évvel ezelőtt történt, hogy két magyar származású kutató kapta meg a Nobel-díjat Karikó Katalin és Krausz Ferenc személyében, másrészt bemutatták a nagyszerű Semmelweis életéről készült filmet.

A Tanulmányi Napra Hollandiában élő neves magyar kutatókat hívtunk meg, hogy megismertessék velünk munkásságukat és a két ország közötti tudásáramlás lehetőségeiről beszéljünk.

A Tanulmányi Napon megemlékezünk dr. Murakeözy Éváról, a Hollandiai Mikes Kelemen Kör nemrég elhunyt vezetőségi tagjáról.

Az est fénypontja a Semmelweis film vetítése lesz, amit a film női főszereplője, Nagy Katica fog felvezetni.

A Tanulmányi Napot és az '56-os megemlékezést Horogszegi Szilágyi-Landek Dániel, Magyarország hollandiai nagykövete is megtisztelti jelenlétével.

Előadónk:

Farkas Flórián, a Mikes International megalapítója

Gubík László, Magyar Szövetség nevű párt elnöke, a felvidéki Esterházy Akadémia alapítója és a Szövetség a Közös Célokért elnöke

Nagy Katica, színésznő

dr. Szuhai Károly, PhD., orvoskutató

Téglásy Sándor, holland-magyar fordító, újságíró

Vajda Ildikó, biológus

A már várt közös ebéd és borozgatás sem marad el. Az ebédet önkénteseink főzik, amiért hálásak vagyunk, sós és édes süteményeket szeretettel fogadunk. Sok kéz áldás!

Várunk mindenkit szeretettel!

Részvétel ingyenes, adományait szeretettel várjuk a Tanulmányi Nap költségeihez. Köszönjük!

Bejelentkezés október 24-ig emailben: hollandiaimikes@gmail.com

ARANYBULLA - ARANYSZABADSÁG DIPLOMA ANDREANUM

KONFERENCIA

A Magyarságkutató Intézet és a Szent Korona Országért Alapítvány

közös szervezésében

2024. október 26. szombat 14.00 órától

Házigazda : Dr. Varga Tibor

Ingyenes és nyilvános !

Esemény itt: <https://www.facebook.com/events/1679085302936856>

Előadók:

- **Dr. András Dorottya** - *A bán szerepe a Magyar Királyságban (1102-1526)*
- **Prof. Dr. Horváth Attila** - *A történeti alkotmányunk sarkalatos törvénye, az Aranybulla*

- **Dr. Kandikó Csanád** - "De hisz mind magyarok vagyunk!" A Vázsonyi-medence német gyökerei
- **Prof. Dr. Kásler Miklós** - *Az Aranybulla, Arany szabadság, Diploma Andreanum környezete*
- **Dr. Liktör Zoltán Attila** - *A nemesi vármegye*
- **Dr. Szabados György** - *Eszmetörténeti-politikai értékek a 800 éves Andreanumban*
- **Dr. Varga Tibor** - Az Aranybullától a gyökeres jogig (ius radicale)
- **Prof. Dr. Varga Zs. András** - A székely önrendelkezés

Helyszín: **Budakalász** - Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár - Szentendrei út 9. A HÉV Budakalász-Lenfonó megállónál!

Térkép: <https://www.google.com/maps/d/u/0/edit?mid=1XZRiGomnjv1OOKCc8YUdwYl0MWS1ASeF&usp=sharing>

Információ: **06-30-533-4410**

szentkoronaorszagaert@gmail.com www.szentkoronaorszaga.hu

Hírlevélre feliratkozás e-mailben:
szentkoronaorszagaert@gmail.com

További programok: www.szentkoronaorszaga.hu

<https://www.facebook.com/SzentKoronaOrszagaertAlapitvany>

Erős várunk nekünk az Isten

Erős várunk nekünk az Isten,
És fegyverünk ellenség ellen,
Meggzabadít veszedelemtől,
Kik ránk jönnek most minden felől;
Az mi régi ellenségünk
Háborgat minket
Erővel, fegyverrel
És csalárdsággal
És minden nagy hatalmassággal.

Nincsen nekünk semmi hatalmunk,
Kivel neki ellen álljunk,
Viaskodik az Úr érettünk,
Kit az Isten bocsátott nekünk.
Ha kérded, hogy ki légyen az?
Jézus Krisztus az,
Seregeknek ura.
Kinél nincs több Isten,
Annál vagyón az győződelem.

Ha ez világ mind ördög volna,
És elnyelni minket akarna,
Azért tőle semmit se féljünk,
Csak Krisztus oltalmába bízunk.
No bátor dihősködjék,
No fenekedjék
Ez világ ura,
Nincs rajtunk hatalma,
Urunk Krisztus ötet megbírta.

Megáll az Istennek ígéje,
És nem állhat senki ellene,
Az nagy Isten vagyón mi velünk
És szent lelke lakozik bennünk.
Ha testünk nekünk elvész,
Ha marhánk elvész,
Hírünk, nevünk,
Felségünk, gyermekünk,
Az mennyország megmarad nekünk.

A protestánsok e híres énekének eredetije a 46. zsoltár, ezt németre lefordította Luther Márton, magyarra Skaricza Máté.

Szegedi György énekeskönyvében /1562/ maradt reánk.

Kép forrása: unesco.nl

Luther Márton 1521. május 4. és 1522. március 1. között Bölcs Frigyes választófejedelem segítségével Wartburgban lelt menedéket. Luther Márton itt fordította le a német nyelvre az Újszövetséget

A jakabi feltétel alatt, ha Isten is úgy akarja és élünk, a zwollei magyar istentiszteleten **2024. november 10-én** nt. Lészai Róbert végzi az igehirdetési szolgálatot.

A címlapra jegyzett nevek mutatják, hogy a 18. század végéig több nemzedék használta ezt a példányt, mielőtt a Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtárának ajándékozták.

Kedves barátok és ismerősök,

Idén is elkötelezetten dolgozunk azon, hogy egy kicsit varázslatosabbá tegyük a karácsonyt a rászoruló magyar gyermekek számára, különösen az árvák és a nehéz helyzetű családokban élő gyerekek számára, akik egyébként talán nem kapnának ajándékot. Tavaly, a ti támogatásotoknak köszönhetően, nem kevesebb mint 900 csomagot tudtunk Magyarországra küldeni!

Szeretettel hívunk meg mindenkit, hogy idén is támogassátok ezt a kezdeményezést. Ajándékokat gyűjtünk 0–12 éves gyermekek számára. Tényleg minden egyes csomag számít! Ha saját csomagot szeretnél összeállítani, gondolhatsz például játékokra, ceruzákra, festékkészletekre, ruhákra és pipercikkekre. Kérjük, ne tegyél a csomagba romlandó vagy törékeny tárgyakat.

Ne felejtsetd el feltüntetni a dobozon, hogy fiúnak vagy lánynak szól, és melyik korosztálynak ajánlod. Egy csomag értéke körülbelül 10-15 euró. Inkább online szeretnél adományozni? Az alábbi linken keresztül lehetőség van pénzbeli támogatást küldeni, mi pedig a nevedben összeállítunk egy csomagot, és gondoskodunk róla, hogy az eljusson a gyermekekhez!

Bármilyen kérdés esetén bátran keress meg engem.

Együtt sok gyermek arcára varázsolhatunk mosolyt ezen az ünnepen!

Meleg üdvözlettel,
Truczka József 0617558108

<https://tikkie.me/pay/tqqjh3lccfir5o7fobcu>

**ZWOLLEI MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
HONGAARSE PROTESTANTSE GEMEENTE, ZWOLLE**

**Címünk / Adres: Koestraat 2, 8011 NK Zwolle Titkárság / Secretariaat:
Hertenstraat 24, 8011 GT Zwolle**

Telefon: 0031 38 4233247

Email: jhermanm@gmail.com

Homepage: <https://www.zwolleireformatus.nl>

**KvK-nummer: 75204703 - Rechtspersoon. RSIN: 860184420. - Rechtsvorm:
Kerkgenootschap. – Activiteiten: SBI-code 94911-Religieuze organisatie.
Bankrekening: NL46 INGB 0006 936050, Hongaarse Protestantse Gemeente,
Zwolle**